

Lausuntopyyntö tilastotuotannon muutoksista

Yleistä

Tilastotiedon merkityksen pitäisi yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä ja päätöksenteossa korostua entisestään. Tilastojen lakkauttaminen, keskeyttäminen tai tietosisällön supistaminen eivät edistä tietoon perustuvaa päätöksentekoa ja yhteisen kansallisen tilannekuvan muodostamista. Palvelualojen ammattiliitto PAM on nykytilanteessa erityisen huolissaan sellaisista tilastomuutoksista, jotka vaikeuttavat eriarvoisuuskehityksen seurantaan Suomessa.

1. Talous ja globalisaatio -tilastojen muutoksiin

Kansatalouden tuottavuusmittareiden keskeyttäminen tai lakkautus heikentäisi merkittävästi Suomen talouskehityksen ja kilpailukyvyn seurantaan. Kun maassamme kiinnitetään paljon huomiota tuottavuuskehityksen parantamiseen, ei PAMin mielestä tulisi heikentää mahdollisuuksia sen tilastoseurantaan.

Väestöryhmittäinen inflaatio on tarjonnut hyödyllistä tietoa erityisesti inflaatiosta tuloluokittain. Tuloerojen kasvaessa ja etuusleikkausten realisoituessa olisi tärkeää seurata, miten inflaation vaikutukset näkyvät eri väestöryhmissä. Palvelualojen ammattiliiton edustamilla toimialoilla työskentelee paljon osa-aikatyöntekijöitä, jotka ovat perinteisesti joutuneet turvautumaan myös sosiaalietuuksiin pystyäkseen huolehtimaan toimeentulostaan. Epävakaassa maailmanpoliittisessa tilanteessa myös hintavakaus on kroonisesti koetuksella, mikä sekin korostaa väestöryhmittäisestä inflaatiosta saatavan tiedon tarpeellisuutta. Palvelualojen ammattiliitto vastustaa väestöryhmittäistä inflaatiota koskevan tilastoinnin lakkauttamista ja keskeyttämistä.

Asuntojen vuokria koskevien tilastojen tietosisällön supistaminen vaikeuttaa entisestään asumisen hinnan muutosten seuraamista eri alueilla. Yksityisillä palvelualoilla työskentelevistä palkansaajista merkittävä osa asuu vuokra-asunnoissa. Viime vuosina tapahtuneet muutokset asumistuksessa ja asumisen kustannuksissa ovat aiheuttaneet paljon muutoksia vuokra-asumiseen. On tärkeää, että Tilastokeskus tarjoaa vuokrista tilastotietoa jatkossakin vähintään nykyisessä laajuudessaan.

Konkurssi- ja yrityssaneeraustilastot ovat kuukausitasolla kertoneet toimialoittaisesta muutoksesta. Erityisesti konkurssitilastot ovat kuukausitasolla tarpeen kertomaan yleisen taloustilanteen ja kysynnän vaikutuksista yritysten toimintaedellytyksiin. Konkursseja koskevan kuukausitilaston lakkauttaminen vaikeuttaa toimialojen yritysten tilanteen seurantaan.

2. Innovaatiot ja digitalisaatio -tilastojen muutoksiin

- ei lausuttavaa

3. Yhteiskunta ja yhdenvertaisuus -tilastojen muutoksiin

Velkajärjestelyiden neljännesvuositilastojen lakkautus poistaisi tilastokartalta yhden merkityksellisen indikaattorin suomalaisten talousahdingon seuraamisessa. Palvelualojen ammattiliiton jäsenistä hieman yli 10 prosentilla on ulosottovelkaa, ja työttömänä olevista jäsenistä yli 20 prosenttia on joutunut rahoittamaan välttämättömiä menojaan työttömyyden seurauksena pikavippiiluotoilla. Velkajärjestelyiden neljännesvuositilastoilla on tärkeä rooli suomalaisen hyvinvoinnin kehityksen ja maassa harjoitetun politiikan vaikutusten seurannassa riittävällä taajuudella. PAM vastustaa sekä velkajärjestelyiden neljännesvuositilaston lakkauttamista että keskeyttämistä.

Työtaistelutilastojen merkitys on ollut lakoista käytävässä julkisessa keskustelussa suuri. Niiden pohjalta on voinut tehdä vertailuja eri maiden ja ajanjaksojen välillä. Erityisesti nyt, kun työtaistelujen määrä on kuluvan vuosituhannen aikana vähentynyt ja kun niitä on aivan äskettäin pyritty lainsäädännöllä rajoittamaan entisestään, on tärkeää seurata tilastoilla, miten muutokset näkyvät työmarkkinoilla. PAM vastustaa työtaistelutilastojen määräaikaista keskeyttämistä ja mahdollista lakkauttamista.

Ansiotasonindeksissä on syytä säilyttää nykyinen tietojen laajuus. Ammattirakenteiden ansiokehitystiedoilla on merkitystä esimerkiksi palkkapolarisaation arvioinnissa ja seurannassa sekä osaltaan valmistautumisessa palkkaneuvotteluihin. PAM ei kannata ajatusta ansiotasoindeksin tietosisällön supistamisesta.

Koulutukseen liittyvien tilastojen (hakeutuminen, opintojen kulku, keskeyttäminen sekä sijoittuminen) lakkauttaminen tai keskeyttäminen rikkoisi pahasti Opetushallituksen Vipunen-tietokannan, jota käytetään koulutuspolitiikan arvioinnissa ja seurannassa. Seuraukset olisivat koulutuksen tilannekuvan arvioimiselle todella negatiiviset. PAM näkee, että koulutuksen tilastointi pitäisi säilyttää Tilastokeskuksessa nykyisellään.

4. Kestävä kehitys ja ympäristö -tilastojen muutoksiin

- ei lausuttavaa

Helsingissä, 21. toukokuuta 2026

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Annika Rönni-Sällinen
puheenjohtaja

Lisätietoja:

Antti Veirto

tutkimuspäällikkö

puh. 0504657501

antti.veirto@pam.fi